

Sociaal cultureel fonds volwassenen 2017

1.1 Inleiding

De gemeente Weert kent al geruime tijd een bijdrage vanuit het sociaal cultureel fonds voor mensen met een laag inkomen en weinig tot geen vermogen. De bijdrage is bedoeld als tegemoetkoming in de kosten op het gebied van sport, doorbreken sociaal isolement (waaronder telefoon- en internetkosten), educatie en culturele activiteiten. De tegemoetkoming bedraagt (in 2017) per volwassene € 96,00, per kind jonger dan 12 jaar € 64,00 en kinderen tussen 12 en 18 jaar € 127,00 per jaar. De juridische grondslag hiervoor is de gemeentewet en kaders zijn vastgesteld in de verordening sociaal cultureel fonds gemeente Weert 2015.

1.2 Mogelijkheden verstrekking SCF 2017

In het kader van bezuinigingen vanuit het traject 'kiezen met visie' is voorgesteld om het sociaal cultureel fonds voor volwassenen per 1 januari 2016 te laten vervallen. Het bezuinigingsvoorstel is door de gemeenteraad voor het jaar 2016 teruggedraaid en is er een bijdrage verstrekt voor volwassenen onder dezelfde voorwaarden die reeds bestonden en is besloten om te kijken in hoeverre het mogelijk zou zijn om met ingang van 2017 de geldelijke bijdrage te stoppen in de huidige vorm en voor de toekomst over te gaan op verstrekkingen in natura eventueel in de vorm van een voucher systeem. De consequenties van het subsidiebeleid voor de doelgroep minima dienen hierbij in beeld worden gebracht (onder andere het voorkomen van armoedeval). In 2016 kregen 2008 huishoudens een bijdrage sociaal cultureel fonds.

Vouchers

Onderzoek heeft plaatsgevonden of er gebruik gemaakt kan worden van een vouchersysteem waarbij de gemeente afspraken maakt met organisaties en leveranciers en voorzieningen inkoop. Aan de hand van de vouchers zouden minima gebruik kunnen maken van deze voorzieningen ten behoeve van sport, cultuur en educatie in Weert. Nadelen van vouchers:

- Het gebruik van vouchers is fraudegevoelig;
- De vouchers zouden persoonsgebonden moeten zijn zonder dat deze persoon als minima bekend staat bij de verschillende aanbieders (privacy);
- Ook zou er eventueel gebruik gemaakt moeten worden van een watermerk om vervalsing te voorkomen;
- Een financiële registratie en het betaalbaar stellen van gebruik van de vouchers en een rechtmatigheidscontrole is noodzakelijk maar ook arbeidsintensief en tijdrovend.

Conclusie

Het gebruik van vouchers is fraudegevoelig en op korte termijn niet haalbaar.

Stichting Leergeld voor volwassenen

In een eerder stadium (2016) is als alternatief voor bovenstaande onderzocht om mogelijk aan te sluiten bij de methode van Stichting Leergeld. Stichting leergeld biedt ouders met een laag inkomen (maximaal 120% van het bijstandsniveau) woonachtig in Weert een mogelijkheid om hun kinderen deel te laten nemen aan binnen- en buitenschoolse activiteiten op het gebied van sport, cultuur en educatie. Na overleg met de voorzitter van Stichting Leergeld en de landelijke stichting Leergeld bleek een Stichting Leergeld voor volwassenen niet mogelijk.

Een nieuw op te richten stichting

Omdat het aansluiten bij Stichting Leergeld voor volwassenen niet mogelijk bleek is contact opgenomen met Punt Welzijn. Punt Welzijn heeft voorgesteld om een nieuwe stichting op te richten. De doelstelling van deze stichting zou zijn om volwassenen in Weert met een besteedbaar inkomen lager dan 115% van het bijstandsniveau in staat te stellen om deel te nemen aan sociale, sportieve en culturele activiteiten in Weert. Door inzet van deze nieuwe stichting door Punt Welzijn worden personen ouder dan 18 jaar woonachtig in Weert ondersteund in het vinden van een bij hun passend aanbod aan activiteiten. Door inzet van geschoolde vrijwilligers wordt er een op maat en op de persoon toegesneden aanbod gedaan zodat er op een meer efficiënte wijze het doel wordt behaald namelijk deelname aan sociale, sportieve en culturele activiteiten. Punt Welzijn vraagt voor het oprichten van de stichting een eenmalige subsidie aan en een jaarlijkse subsidie voor uitvoerings- en organisatiekosten.

Cliënten platform Minima Weert

Dit voorstel is voorgelegd aan het Cliëntenplatform Minima Weert (CPM). Er is door het CPM aangegeven dat de voorkeur voor uitvoering van een verstrekking in natura in eerste instantie ligt bij het introduceren van vouchers om mensen zelf een keuzevrijheid te bieden. Zelfredzaamheid staat hierbij voorop. Het CPM gaf verder aan dat dit niet wordt bereikt door het oprichten van een stichting die mede bepaald welke activiteiten ingezet zouden moeten worden voor een persoon. Ook werd geconcludeerd dat inzet van vouchers mogelijk fraudegevoelig kan zijn.

Conclusie

Bovenstaande heeft ons doen overtuigen dat een nieuw op te richten stichting niet de juiste manier is om uitvoering te geven aan een verstrekking in natura voor deelname aan sociaal culturele activiteiten voor volwassenen.

1.3 Nader onderzoek

De verstrekking sociaal cultureel fonds voor volwassenen is voor het jaar 2017 eenmalig gehandhaafd en is onderzoek verricht naar een duurzame oplossing voor verstrekkingen op het gebied van sociale, culturele en sportieve activiteiten voor minima (en hiermee uitvoering te geven aan amendement III.A.3 en III.A.4).

Tijdens de begrotingsbehandeling op 2 november 2016 heeft de gemeenteraad het amendement 'alternatief Sociaal Cultureel Fonds (III.A.3) en het amendement 'Voorzetting Cultureel sociaal fonds' (III.A.4) aangenomen (zie hoofdstuk 3.1).

Om deelname aan culturele en sportieve activiteiten voor mensen met een laag inkomen te bevorderen worden er instrumenten ingezet voor de bevordering van participatie van zowel kinderen en volwassenen met een laag inkomen, ook vanwege het in 2017 beschikbare budget ter bestrijding van kinderen in armoede. Vervolgens is er door middel van een voorstel aan onze raad (RAD-001356) afgesproken dat nader onderzoek verricht diende te worden naar de volgende alternatieven:

1. Weerterlandpas

Een manier om een bepaalde doelgroep te registreren is het gebruik van een stadspas. Op deze stadspas vindt (niet zichtbaar) registratie plaats van het criteria minima aan de hand van de bij afdeling Werk, Inkomen en zorgverlening bekende gegevens omtrent inkomen en vermogen en zou men mogelijk gebruik kunnen maken van de voorzieningen op het gebied van sport, educatie en cultuur waarmee door de gemeente afspraken zijn gemaakt. Op dit moment kent Weert de Weerterlandpas die gebruikt wordt voor gebruik van de milieustraat en parkeren in Weert. Het systeem achter de Weerterlandpas is nog in ontwikkeling maar het biedt mogelijkheden. Er werd afgesproken om de mogelijkheden in het jaar 2017 verder te onderzoeken.

Nader onderzoek

Het antwoord op de vraag of de Weerterlandpas gebruikt zou kunnen worden voor het Sociaal cultureel fonds is eigenlijk al grotendeels beantwoord door het antwoord op de onderzoeksvraag over de mogelijkheden van de Weerterlandpas naar aanleiding van een ingediende motie in december 2016 (IV.M.5) en B&W-voorstel BW-010237.

Gedifferentieerd gebruik mogelijk

De Weerterlandpas is een kaartsysteem dat is ontwikkeld voor gedifferentieerd gebruik. De kaart is geschikt om verschillende registraties op bij te houden. De kaart kan dan ook voor verschillende functies benut worden. De gemeente Weert heeft deze pas ingevoerd voor gebruik als persoonsgebonden afvalpas en het betaald parkeren in Weert. Naast deze registratievorm heeft de pas de mogelijkheid tot uitbreiding van functies. Al bij invoering is gekeken of er meerdere functies aan de kaart toegevoegd kunnen worden. Er is onderzoek gedaan naar het inzetten van de kaart als hulpmiddel zodat alle gebruikers volwaardig kunnen deelnemen aan de Weerter samenleving waaronder het Sociaal cultureel fonds.

De Weerterlandpas wordt afgenomen bij een marktpartij. Met deze marktpartij zijn door de afdeling Openbaar Gebied gesprekken gevoerd om het ontwikkelen van een nieuwe functie op het kaartsysteem te bewerkstelligen. Voor iedere toegevoegde functie is een uitvoeringsorganisatie nodig en een inregeling van het digitale systeem noodzakelijk. Dit heeft organisatorische consequenties met financiële gevolgen.

Op basis van de ervaringen met de afvalpas en parkeerpas, waarbij een grote gebruiksgroep wordt bereikt en de registratie op een gebruiksadres (milieustraat of parkeerautomaat) plaats vindt, zijn de bedrijfsvoering kosten van het kaartstelsel aanvaardbaar. De inrichtingskosten en uitvoeringskosten worden door veel gebruikers gedragen.

Voor de inzet van een kleinere doelgroep met meerdere gebruikspunten zijn de financiële consequenties groter en aan minder gebruikers toe te delen. De bedrijfsvoering kosten zijn dan hoog in relatie tot het doel dat geëffectueerd wordt. Dit komt onder andere doordat elke deelnemende organisatie of bedrijf een kaart uitleessysteem moet aanschaffen en onderhouden om registratie mogelijk te maken. Daarnaast moeten deelnemers een back-office organiseren om het aanbod te regelen en bij te houden dat zij via het kaartstelsel willen aanbieden aan de doelgroep.

Fraude- en diefstalgevoelig

De leverancier adviseert om geen beurs of andere financiële zaken in de chip op de Weerterlandpas te zetten want dat maakt de kaart fraudegevoelig en ook diefstalgevoelig. Wel is het mogelijk om de Weerterlandpas als identificatie medium in te zetten. De gemeente stelt een sector (bepaald gedeelte) van de Weerterlandpas dan ter beschikking aan een derde organisatie (lees: een aanbieder/leverancier op het gebied van sport, cultuur en educatie) die het beheer hebben over het opvoeren, aanpassen en verwijderen van de gegevens in betreffende sector en over de betreffende content. Het volgende moet dan door de externe organisatie met de kaartleverancier geregeld worden: de content, een leesleutel, een schrijfsleutel en toegangscondities. Dit zal geconfigureerd en getest moeten worden. Gemiddeld zijn de kosten volgens opgave van de leverancier €2.500,-- per inregeling. Daarnaast is een kaartlezer en internetverbinding nodig om de kaart uit te lezen. De kosten van de kaartlezer zijn volgens de leverancier €70,-- per stuk.

De Weerterlandpas is een kwetsbaar kaartstelsel. Vanwege het persoonsgebonden gebruik als afvalpas van de inwoners is er een koppeling met het BAG systeem. Vanwege privacy redenen zullen er geen persoonsgegevens worden doorgegeven, vanuit gemeentelijke systemen. Dit vraagt een specifieke afscherming. De bestanden voor de gewenste content en status info zullen dan ook ergens in een veilige digitale omgeving worden geplaatst, zodat er vanuit de betreffende pagina niet direct op de gemeentelijke systemen kan worden gekomen. En de derde partij moet zelf controleren of de kaarthouder ook de betreffende persoon is die voor hem staat. Het voldoen aan de privacy regels vraagt een organisatie en afstemming op de gewenste content. Hiermee zijn de nodige kosten te verwachten die apart begroot moeten worden op basis van de gewenste uitwerking.

Betekenis voor volwaardig deelnemen aan de samenleving

Het gedifferentieerd kaartstelsel is technisch geschikt voor inzet op meerdere doelen. De vraag is of het middel het doel niet voorbij streeft. Het systeem is kostbaar vanwege inrichtingskosten en onderhoudskosten om het geschikt te maken voor gebruik. Daarnaast hebben deelnemende organisaties of bedrijven hun content te definiëren en kosten te maken voordat zij kunnen gebruik maken van het kaartstelsel om een aanbod aan burgers van Weert te kunnen doen. Deze kosten worden gedragen door een kleine doelgroep en zijn relatief hoog wanneer men deze afzet tegen het aantal te verwachten gebruikers vanuit de doelgroep. Deze organisatiekosten komen niet direct ten goede aan de bewoners van Weert om volwaardig deel te kunnen nemen aan de samenleving.

Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat de benodigde financiële middelen voor de bedrijfsvoering beter direct aan het doel beschikbaar kunnen worden gesteld, in een nader te bepalen vorm, dan ingezet te worden voor dekking van de organisatie kosten om de Weerterlandpas geschikt en gereed te maken voor een nog nader te leveren content door derden in dit geval het verstrekken van een bijdrage in het kader van het Sociaal cultureel fonds voor volwassenen.

2. Webshop minimaregelingen

Een mogelijk ander ondersteuningsmiddel om het aanbod van voorzieningen ten behoeve van sport, cultuur en educatie te beheren is een zelf in te richten website. Op deze website kunnen organisaties en leveranciers ingevoerd worden waarmee afspraken zijn gemaakt over een speciaal aanbod voor minima. In het systeem kan aangegeven worden welke personen gebruik kunnen maken van het aanbod, van welke voorzieningen er gebruik kan worden gemaakt en wat het beschikbare saldo is.

Bevindingen

Er hebben presentaties en gesprekken plaatsgevonden met twee aanbieders op het gebied van webshops voor minimaregelingen namelijk de Webshop Minimaregelingen van Stimulansz en een Participatiewebshop van het bedrijf Windinternet.

De webshop is een website die je als gemeentelijk beheerder zelf kan inrichten. Er worden organisaties en leveranciers ingevoerd waarmee afspraken zijn gemaakt over een speciaal aanbod voor minima. Dat zijn doorgaans sportclubs, winkels met sportkleding, culturele instellingen, bibliotheken en dergelijke. De beoogde doelgroep/klant wordt ingevoerd en er wordt bepaald wat het saldo is dat zij jaarlijks kunnen besteden aan kortingsregelingen. De klant krijgt vervolgens toegang tot de webshop en kan zien wat het beschikbare saldo is. Via de website wordt een en ander automatisch geadministreerd en ontvangt als gemeente een totaaloverzicht van bestellingen. De leveranciers krijgen bericht over de bestelde producten en kunnen vervolgens bij een gemeente declareren.

Gebruik

Het bedrijf Windinternet heeft vorig jaar een webshop geïmplementeerd bij de gemeente Borger-Odoorn. Uit navraag bij deze gemeente is het volgende gebleken:

- Het behelst enige maanden voorbereidingstijd en aanpassing van bestaand beleid voor aanvang van het gebruik van de webshop en kost ongeveer 1 fte.
- Er is sprake van een gewenningsperiode voor zowel voor de leveranciers dan wel de klant en eigen medewerkers. Er is ingeschat dat dit gedurende het eerste half jaar 1 fte kost. Daarnaast is er structureel personeelskracht nodig en een optimale bereikbaarheid.
- Het kan voor personen die gebruik maken van het sociaal cultureel fonds, een struikelblok zijn dat alleen de digitale weg hiervoor openstaat. Mensen hebben bijvoorbeeld geen computer of hebben moeite met het hanteren van een PC.
- Er dient voor mensen zonder computer een mogelijkheid te zijn om toch deel te kunnen nemen aan deze regeling: vb. door middel van inzet de Vraagwijzer, bibliotheek, vrijwilligers etc.
- Er zijn nog geen bevindingen vanuit andere gemeenten omtrent toename of daling van het gebruik van deze regeling vanwege het korte tijdsbestek waarbinnen (een beperkt aantal) gemeenten hiermee werken.
- Knelpunt kan zijn dat er te weinig aanbod wordt gedaan door leveranciers en daardoor de keuze voor de klant wordt beperkt.
- Er kan (nog) geen onderscheid in beschikbaar saldo worden gemaakt tussen volwassenen en kinderen (gezinnen krijgen 1 budget) waardoor er geen waarborg is dat het bedrag daadwerkelijk ook aan ieder afzonderlijk wordt besteedt (denk hierbij vooral aan de kinderen).
- Goede communicatie naar de burger is noodzakelijk.
- Het technische aspect van het 'bouwen' van de webshop dient niet te worden onderschat (testen, en goede afspraken met webbouwer).

Conclusie

Naar aanleiding van bovenstaande kan geconcludeerd worden dat de benodigde financiële middelen voor implementatie en gebruik van een webshop het beschikbare budget overstijgen en dus geen geschikt alternatief is voor het Sociaal cultureel fonds voor volwassenen.

1.4 Hoe nu verder?

Geconcludeerd kan worden dat de huidige werkwijze, namelijk het verstrekken van een geldelijke bijdrage, de minste nadelen kent en daarmee het beste alternatief is.

Het Sociaal Cultureel fonds wordt omgevormd tot een "Meedoenbijdrage". Door het verstrekken van een Meedoenbijdrage kunnen mensen (een deel van de) kosten voor bijvoorbeeld het volgen van muzieklessen, een bezoek aan het theater, lidmaatschap van sportclubs, het gebruik maken van het internet en een zwembadbezoek betalen. Het is belangrijk dat iedereen mee kan doen in de samenleving. De aanvraag- en uitbetalingssystematiek van de huidige regeling wordt gehandhaafd. De doelgroep van de regeling wordt met ingang van 2018 uitgebreid naar 130% (huidige doelgroep is 115%) van het sociaal minimum.

